

Barometrul Rural

august 2006

AGENȚIA PENTRU STRATEGII
GUVERNAMENTALE
THE GALLUP ORGANIZATION

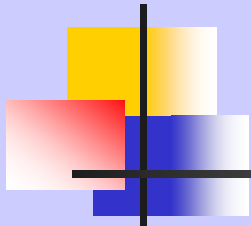
Agencia pentru Strategii Guvernamentale

Metodologia cercetării

- ▶ **Volumul eșantionului:** 1500 persoane de 18 ani și peste din mediul rural
- ▶ **Tipul eșantionului:** eșantion stratificat, probabilist, bi-stadial, cu stratificare în primul stadiu
- ▶ **Criterii de stratificare:** 18 arii culturale și gradul de dezvoltare al localităților rurale (3 categorii)
- ▶ **Eșantionare:** selecție probabilistă a punctelor de eșantionare (secții de votare, 147) și a persoanelor. Pentru selecția persoanelor au fost utilizate în principal ultimele liste electorale
- ▶ **Reprezentativitate:** eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă neinstituționalizată din mediul rural, cu o eroare tolerată de $\pm 2,6 \%$
- ▶ **Validare:** eșantionul a fost validat pe baza datelor INS și a recensământului populației 2002
- ▶ **Ancheta de teren:** iulie 2006
- ▶ Proiectarea eșantionului a fost realizată de prof. dr. Dumitru Sandu.

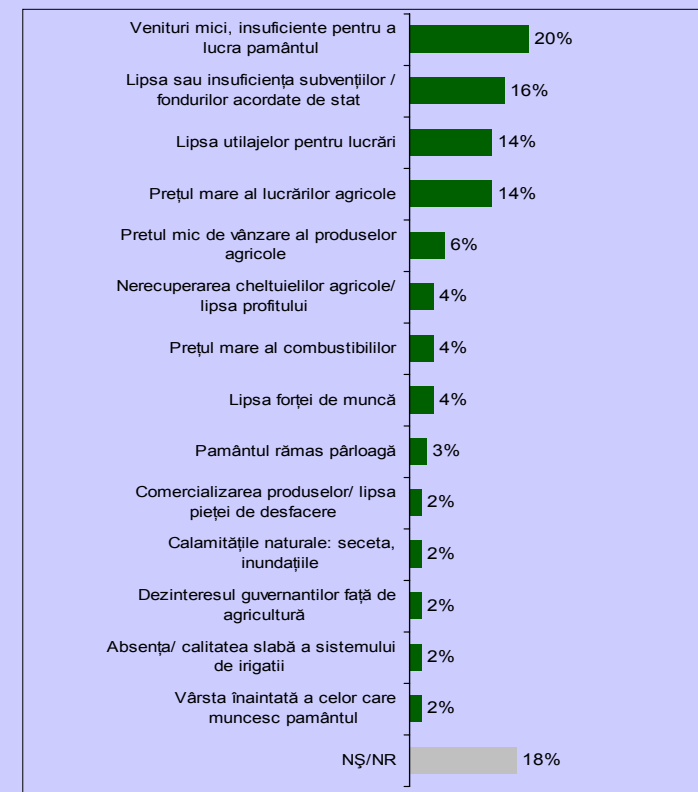
Agricultură

Agricultura este una din temele ce se află permanent pe agenda publică a populației, fie ea urbană sau rurală.

Problemele agriculturii percepute de cei care trăiesc în mediul rural se concentrează asupra costurilor de producție (costul ridicat al lucrărilor agricole, lipsa veniturilor pentru achiziționarea utilajelor) și piețelor de desfacere - prețul foarte mic pe piață pentru produsele agricole, ce conduce la nerecuperarea cheltuielilor.

Lipsa profitabilității activităților agricole este confirmată și de analiza cheltuielilor medii pentru lucrările agricole și a veniturilor obținute din vânzarea produselor.

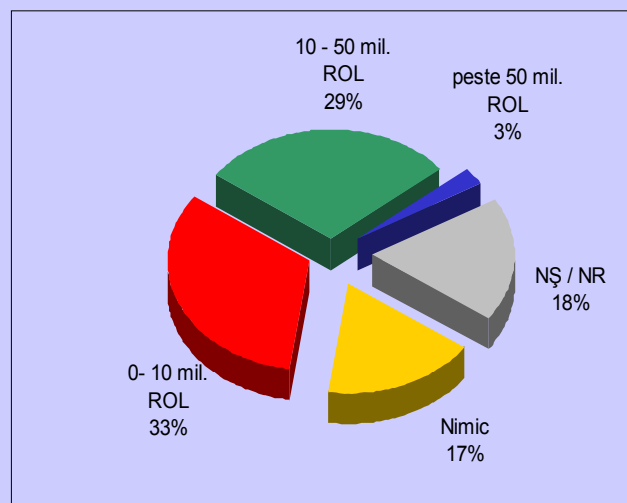
Care este cea mai mare problemă a agriculturii din România? (întrebare deschisă)

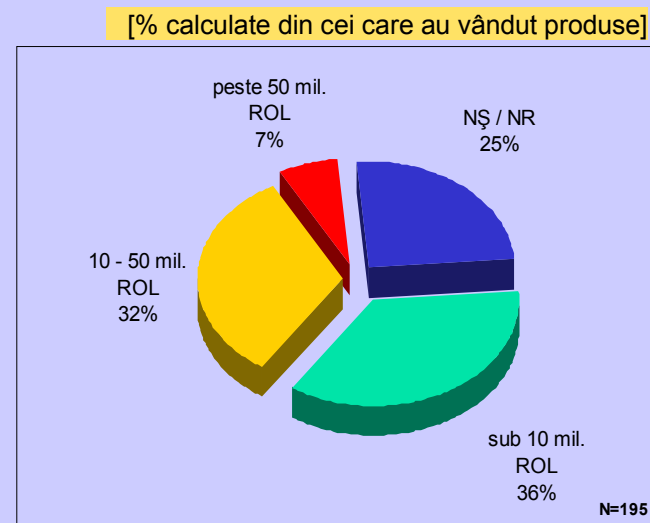
Agricultură

Analizând individual profitul activităților agricole, se constată că mai bine de jumătate din intervievații care au vândut produse agricole a cheltuit mai mult decât a obținut din comercializare, iar din cei care au avut profit, majoritatea s-a situat sub suma de 24 milioane lei vechi anual (în medie 2 milioane/lună).

Care a fost suma totală pe care ați investit-o în ultimul an în activitatea agricolă ?

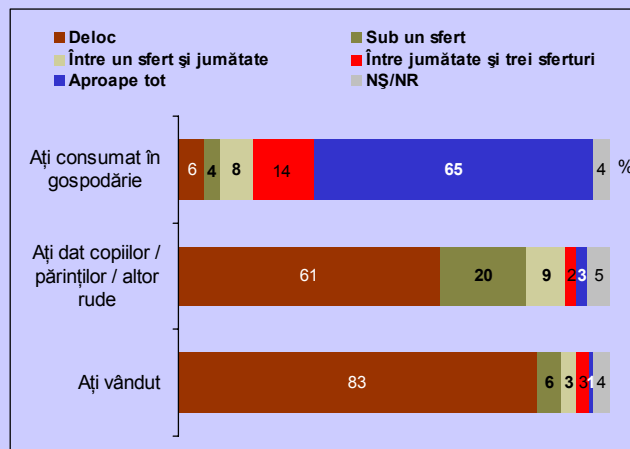
Care a fost suma totală pe care ați obținut-o în ultimul an din vânzarea produselor agricole ?

Agricultură

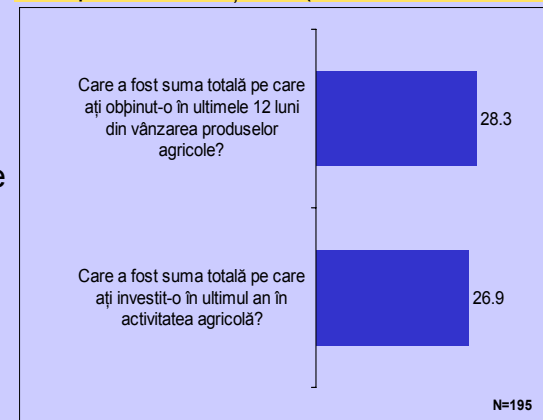
Trebuie remarcat că numai 13% dintre gospodăriile comercializează produsele agricole obținute, cei mai mulți consumând în gospodărie (65% consumă aproape tot, iar 14% între jumătate și trei sferturi). De asemenea, o mică parte din produsele obținute (sub un sfert) este consumată în familia extinsă (copiii care locuiesc în afara gospodăriei părinților).

Din produsele (recoltă sau animale) pe care le-ați obținut în ultimele 12 luni, cam cât...

Sumele investite și obținute n/din activitatea agricolă - valori medii

[% din cei care au vândut în ultimele 12 luni produsele obținute (animale sau recoltă)]

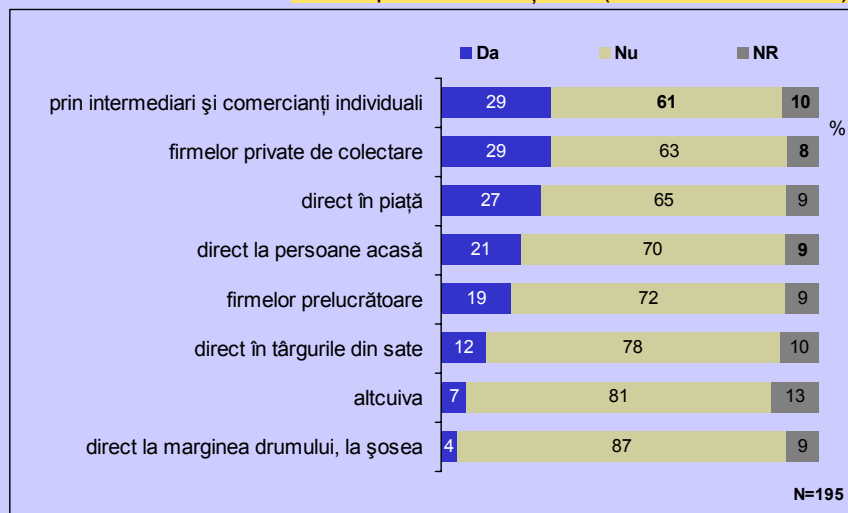
Astfel, media veniturilor obținute în ultimul an de gospodăriile intervievate (28.3 milioane lei) este aproape egală cu suma totală investită în ultimul an în activitatea agricolă (26.9 milioane lei).

Agricultură

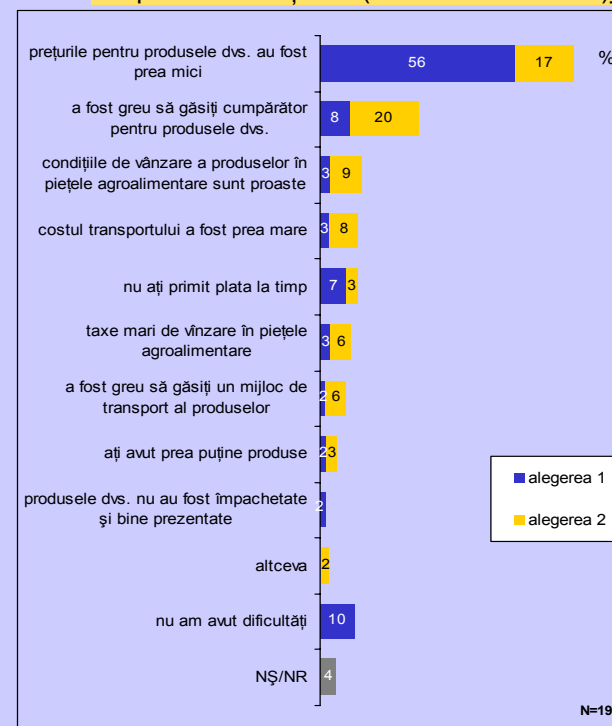
Cum ați vândut cea mai mare parte dintre produse?

[% din cei care au vândut în ultimele 12 luni produsele obținute (animale sau recoltă)]

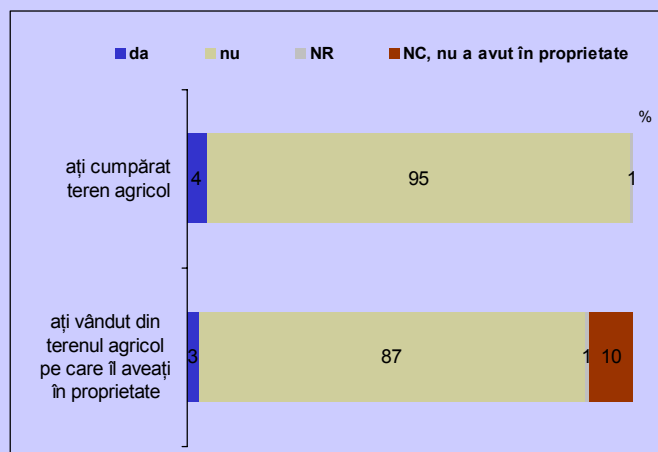
Care au fost principalele dificultăți în a vă vinde produsele?

[% din cei care au vândut în ultimele 12 luni produsele obținute (animale sau recoltă)]

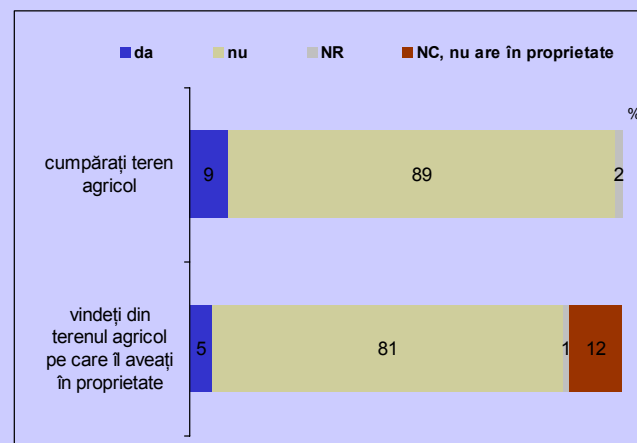

Agricultură

În ultimii 3 ani...?

În următorii 3 ani, aveți de gând să...?

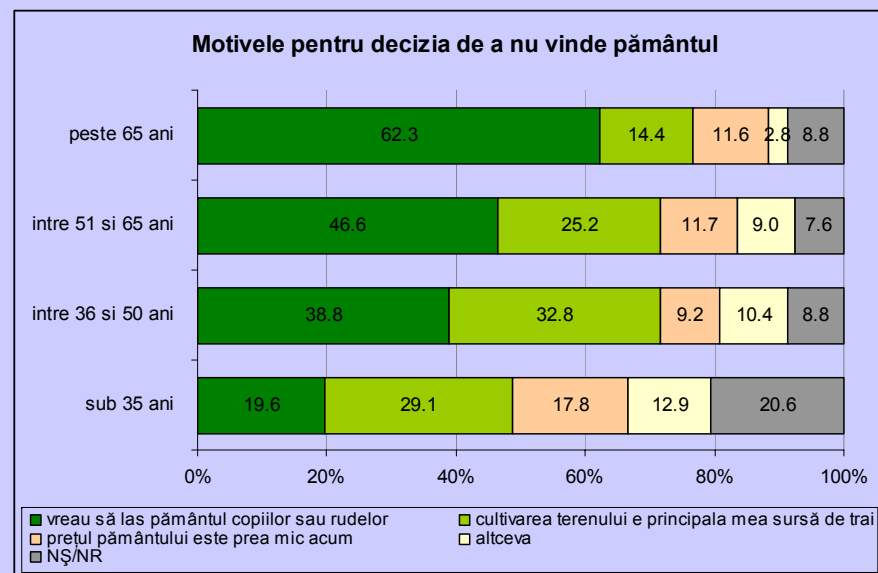

Agricultură

Pământul reprezintă mai mult decât o resursă economică, este o resursă a întregii familii ce nu trebuie înstrăinată. 41% dintre cei care afirmă că nu doresc să-și vândă terenul agricol își motivează decizia prin faptul că doresc să lase pământul copiilor sau rudelor. 25% afirmă că terenul pe care-l dețin este principala sursă de trai. Atitudinea față de înstrăinarea pământului este foarte strâns legată de vârsta intervievaților. Astfel, pentru tineri (până la 35 ani), terenul pe care-l dețin constituie sursa principală de venit și în același timp consideră că prețul actual de vânzare este prea mic. Odată cu creșterea vârstei, se acordă și mai mare importanță pământului ca moștenire a familiei.

Care este principalul motiv pentru care nu intenționați să vindeți din terenul agricol pe care îl aveți în proprietate?

[% din cei care nu au de gând să vândă teren agricol]

Agricultură

O altă problemă importantă care conduce la o profitabilitate scăzută a agriculturii este fragmentarea terenului agricol.

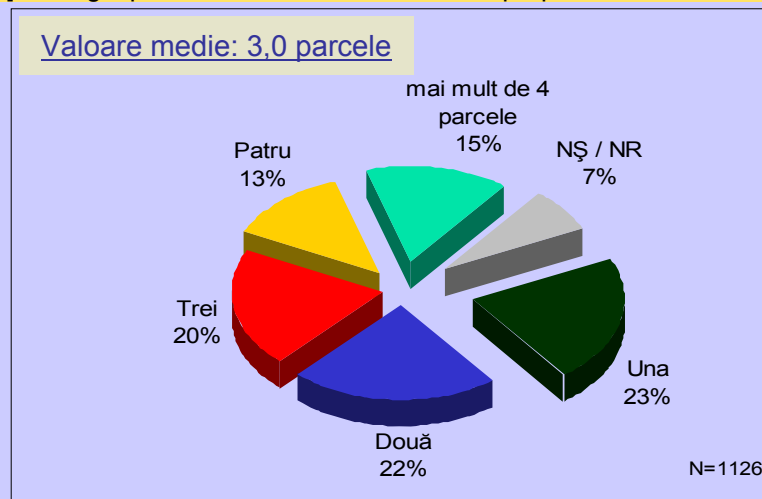
În medie, un interviuat are în proprietate sau în folosință 1,8 ha de teren arabil.
În același timp, terenul arabil nu este concentrat într-o singură parcelă.

Terenul arabil este împărțit în medie în 3 parcele, iar o parcelă are o dimensiune medie de 0.73 ha.

Această fărâmițare a terenului are drept consecință creșterea consumului de combustibil pentru utilajele agricole folosite, deci o creștere a resurselor investite, în condițiile scăderii prețurilor de comercializare a produselor agricole.

În câte parcele (loturi) este împărțit terenul arabil pe care-l lucreți dvs.?

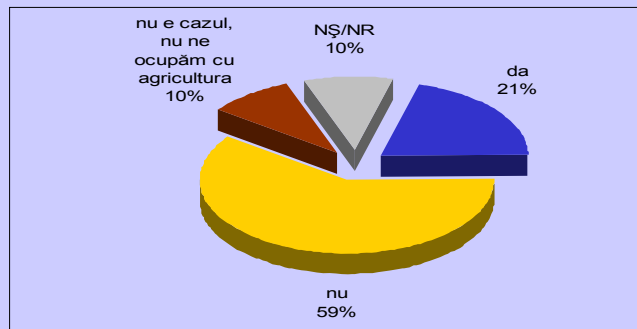
[% din gospodăriile care au teren arabil în proprietate sau folosință]

Agricultură

Agricultura este considerată în acest moment ca fiind neprofitabilă sau având un profit foarte scăzut și doar 21% consideră că s-ar putea obține mai mult profit.

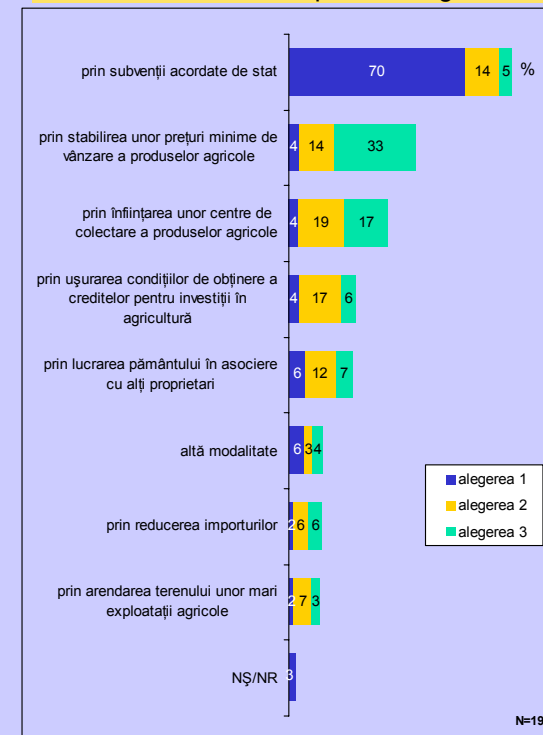
În prezent ați putea obține mai mult profit din agricultură?

Mijloacele de creștere a profitului țin mai mult de politicile agricole decât de eforturile întreprinzătorilor, intervievații sugerând ca posibile soluții subvențiile de la stat (89%), stabilirea unor prețuri minime de vânzare a produselor agricole (51%), înființarea unor centre de colectare a produselor agricole (40%) și ușurarea condițiilor de obținere a creditelor pentru investiții în agricultură (27%).

Cum ați putea obține mai mult profit din agricultură?

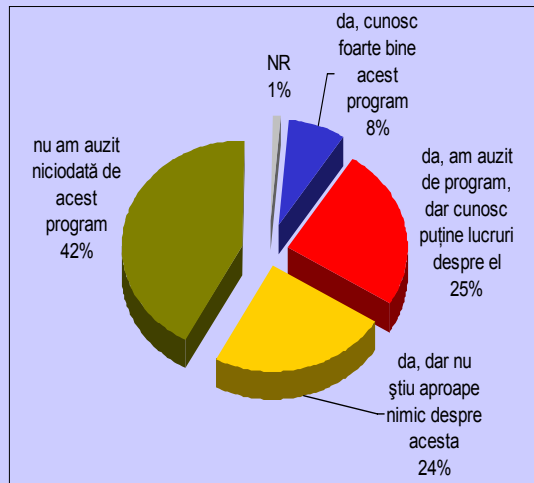
[% din cei care consideră că ar putea obține mai mult profit din agricultură]

Agricultură

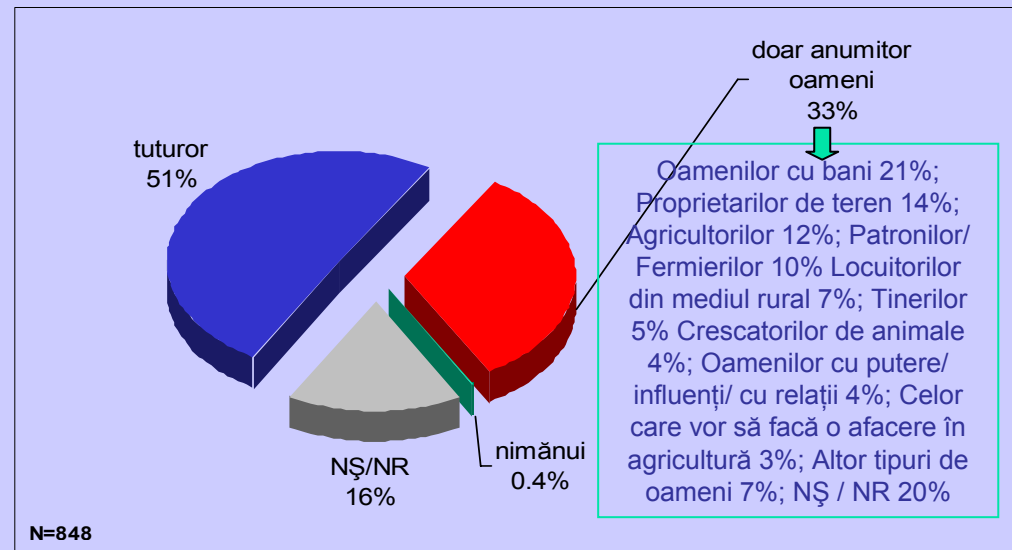
Deși există o deschidere din partea agricultorilor către obținerea de credite pentru investiții în agricultură, nivelul de informare cu privire la programele de finanțare este unul foarte scăzut. Numai 57% dintre intervieuați au auzit despre programul „Fermierul”, iar dintre aceștia doar 8% afirmă că îl cunosc foarte bine. Principalele surse de informare cu privire la acest program sunt televiziunea (61%) și radioul (19%).

Ați auzit de programul „Fermierul”?

Dvs. cui credeți că se adresează acest program?
(întrebare deschisă)

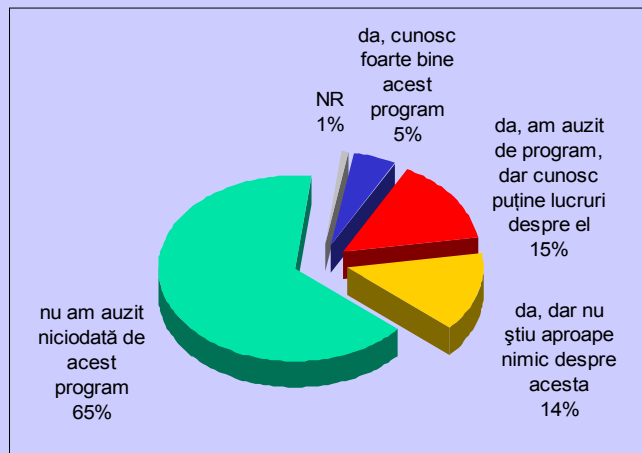
[% din cei care au auzit de programul Fermierul]

Agricultură

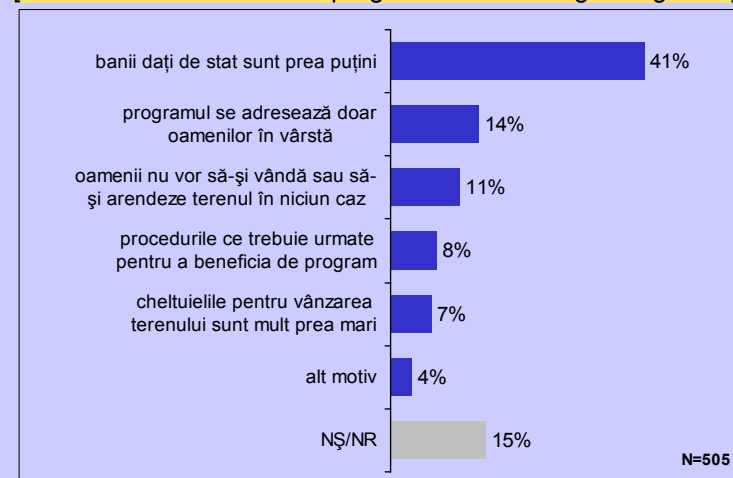
În ceea ce privește programul „Renta viageră agricolă”, 34% au auzit despre el. Dintre aceștia doar 5% afirmă că au cunoștințe suficiente despre acesta. Principalele surse de informare sunt mass media (televiziunea în primul rând) și cercul de prieteni sau cunoscuți. Instituțiile publice precum primăria sau cele specializate sunt menționate de doar 8%, respectiv 1%. Cei care au auzit de programul Renta Viageră Agricolă consideră că banii dați de stat sunt prea puțini (41%).

Ați auzit de programul „Renta Viageră Agricolă”?

Legat de renta viageră, ce anume credeți că ar descuraja în primul rând oamenii să beneficieze de acest program?

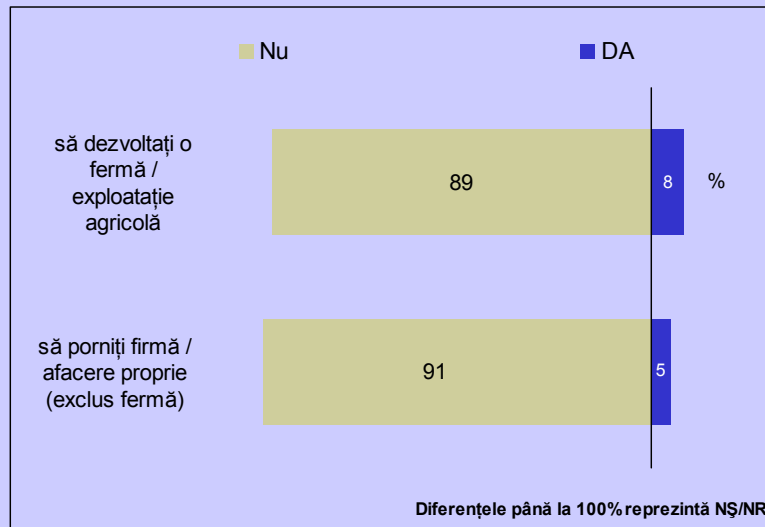
[% din cei care au auzit de programul Renta Viageră Agricolă]

Agricultură

Șansele de reorientare către un alt domeniu economic sau de extindere a activității agricole sunt mici (5% au intenția de a începe o afacere proprie, non-agricolă, iar 8% ar dori să dezvolte o fermă). Domeniile non-agricole, cele mai menționate sunt comerțul și construcțiile (15 respectiv 13%), iar 33% dintre cei care doresc să-și deschidă o astfel de afacere încă nu pot spune domeniul de activitate spre care se vor orienta.

În următorii 2 ani dvs. sau altcineva din familie aveți intenția... ?

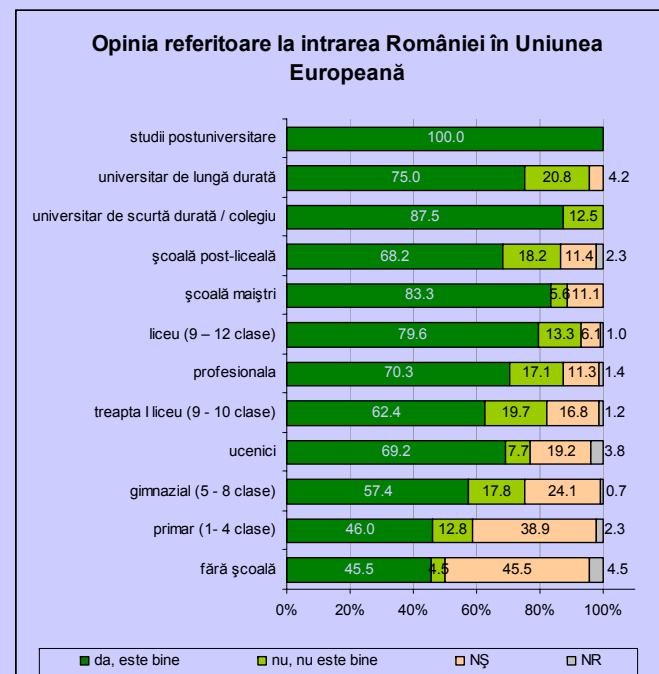
Integrare europeană

Atitudinea față de integrarea României în Uniunea Europeană este una pozitivă în rândul a 61% dintre respondenți. 16% afirmă că intrarea României în Uniunea Europeană nu este un lucru bun, în timp ce 23% nu au o opinie formată în acest sens.

În ceea ce privește efectele în plan personal, doar 26% sunt optimiști și cred că vor avea de câștigat.

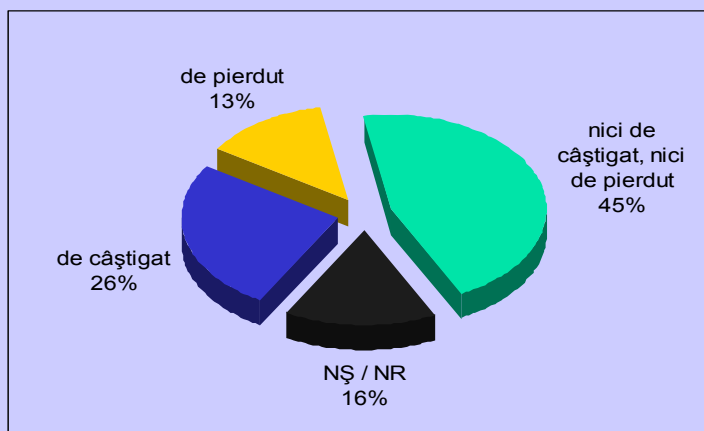
Opinia privind intrarea României în Uniunea Europeană este influențată de nivelul de instruire al persoanei, în sensul în care odată cu creșterea nivelului de educație, scade ponderea persoanelor care nu știu sau refuză să răspundă la această întrebare.

În schimb, lipsa unei opinii față de acest proces prin care trece țara și față de consecințele estimate în plan personal este determinată în cea mai mare parte de lipsa de informații credibile, accesibile intervievaților.

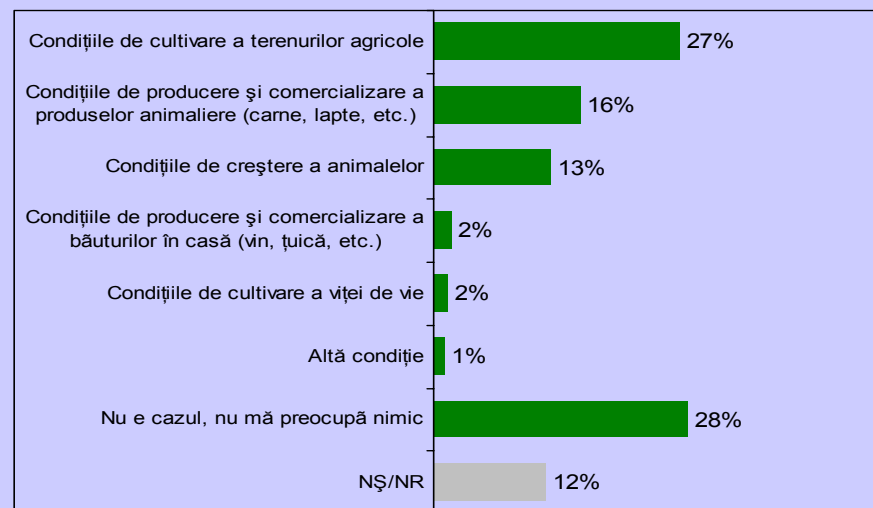

Integrare europeană

În urma intrării în Uniunea Europeană,
dvs. personal credeți că veți avea mai degrabă...?

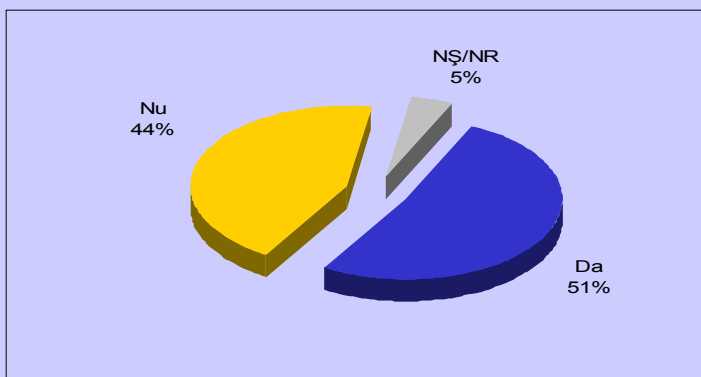
Ca urmare a integrării în Uniunea Europeană,
România va trebui să respecte o serie de
condiții în diverse domenii.
Care dintre acestea vă preocupă cel mai mult?

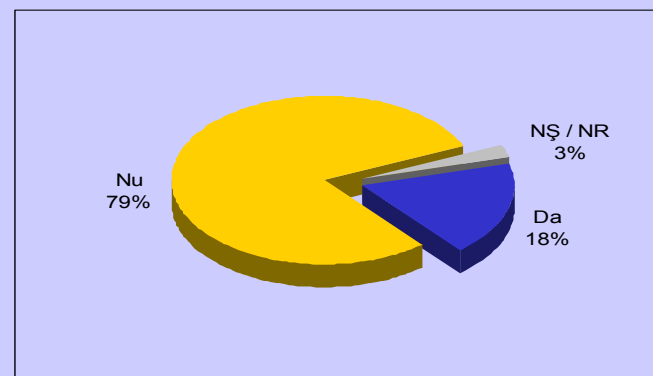
Integrare europeană

Principalele preocupări legate de condițiile ce vor fi impuse după intrarea României în Uniunea Europeană sunt cele referitoare la condițiile de producție atât a produselor vegetale cât și animaliere. În același timp, nivelul de informare este foarte scăzut. Cu mai puțin de un an înainte de intrarea în vigoare a cotei de lapte impuse de Uniunea Europeană, doar 28% dintre intervieuați au auzit despre aceasta și dintre aceștia doar 30% știu că această cotă înseamnă limitarea cantității de lapte pe care România o poate produce.

Ați auzit că începând cu 2007 agricultorii din România vor primi subvenții de la Uniunea Europeană?

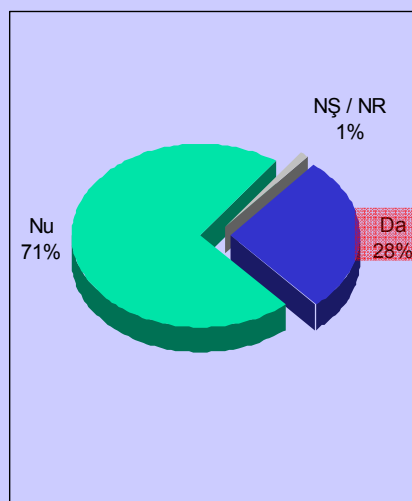

Ați auzit de fondurile structurale de care România va beneficia după intrarea în UE?

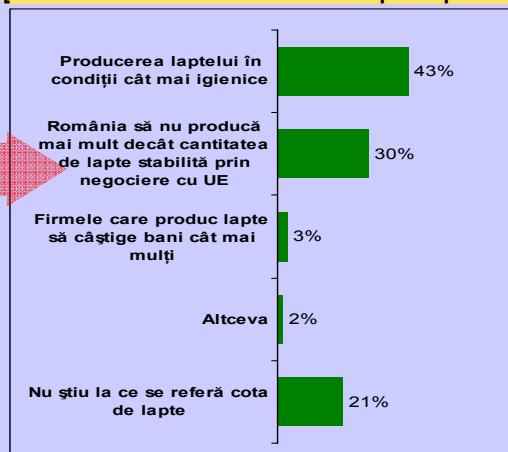
Integrare europeană

Ați auzit de cota de lapte impusă de Uniunea Europeană?

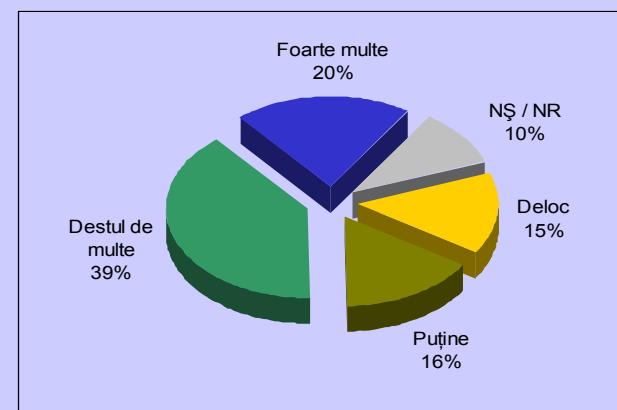

Din câte știți dvs., la ce se referă aceasta?

[% din cei care au auzit de cota de lapte impusă de UE]

Cât de multe ați dori să aflați despre condițiile de obținere a produselor agricole (vegetale și animaliere) după intrarea României în Uniunea Europeană?

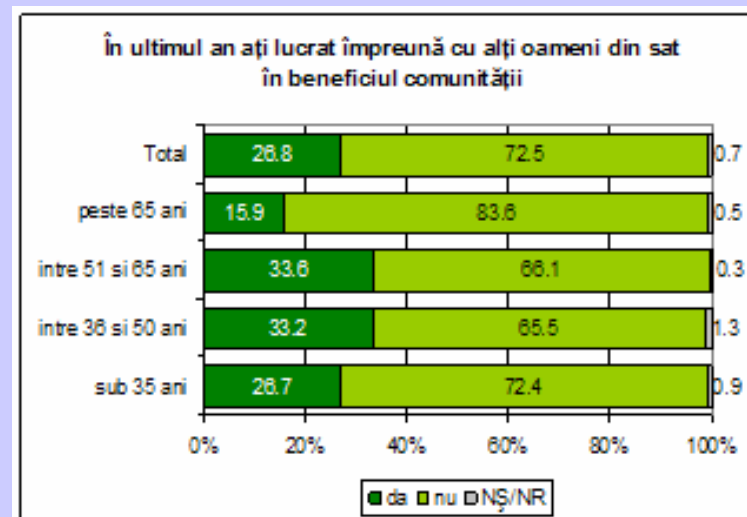

Capital social

Capitalul social reprezintă calitatea comunităților rurale de acționa împreună pentru a atinge obiective comune, calitate tradusă în rețele sociale, norme și relații de încredere.

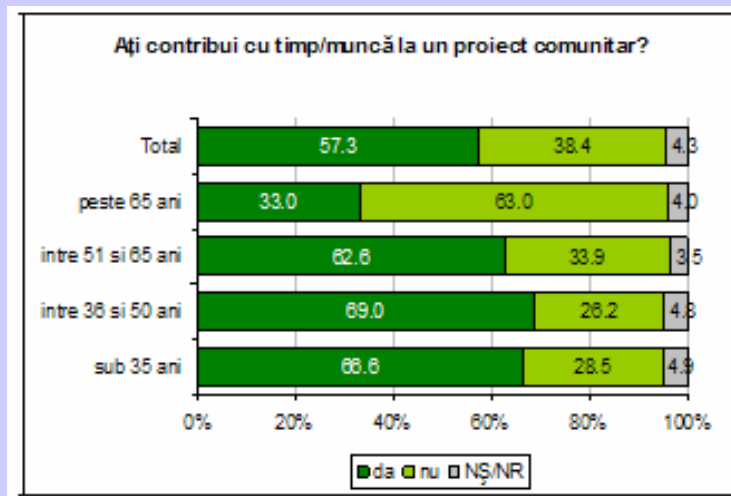
27% dintre intervievați au participat în ultimul an la activități în beneficiul comunității (curățare de șanțuri, pietruire, văruire etc.), fie în mod voluntar, fie pentru că a fost obligatoriu.

Se observă că acest tip de comportament este mai des întâlnit în cadrul persoanelor mature (peste 35 ani și mai puțin de 65).

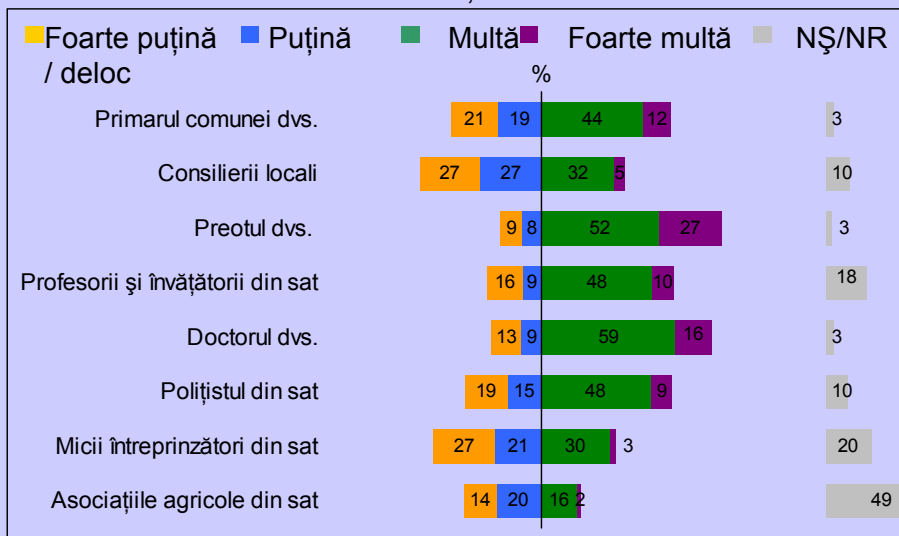
Capital social

În același timp, se constată că există diferențe între atitudini și comportament. Astfel, dacă doar 27% au participat în ultimul an la astfel de activități în beneficiul comunității, mai mult de 57% afirmă că ar participa cu muncă și timp alocat unor astfel de inițiative. O astfel de diferență poate fi explicată și prin lipsa unor proiecte sau inițiative comunitare în care intervievații ar fi putut să se implice.

În mediul rural, preotul (79%) și doctorul (75%) se bucură de cel mai înalt nivel de încredere (multă și foarte multă încredere)

Câtă încredere aveți dumneavoastră în ... ?

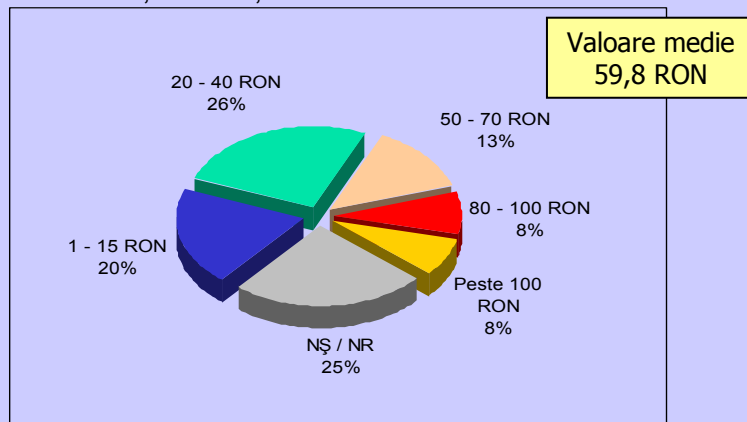

Biserică

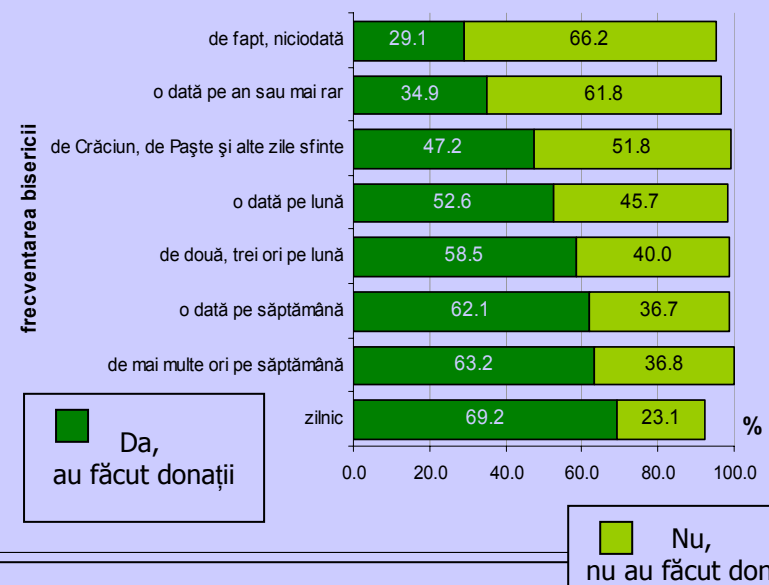
Biserica joacă un rol foarte important în comunitățile rurale, preotul fiind investit cu cea mai mare încredere, comparativ cu alți actori sociali (79% au multă sau foarte multă încredere). Aproape 50% au donat în ultimul an bani la biserică, valoarea medie fiind de 59,8 RON anual, bani ce au fost donați pentru ajutorarea sinistraților sau pentru diverse lucrări de reparații sau întreținere a bisericii.

Chiar dacă oferirea unor donații către biserică depinde de comportamentul religios, mai precis de frecvența mersului la biserică, se constată că 29% dintre persoanele care nu obișnuiesc să meargă la biserică au făcut donații în ultimul an.

Câți bani ați donat în total în ultimul an?

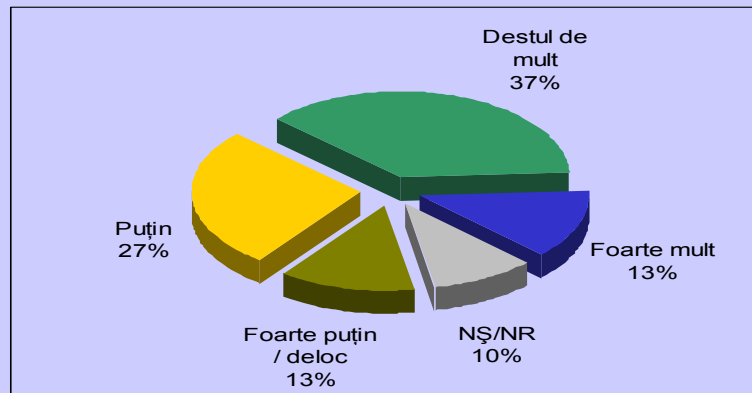
Donații către biserică, în ultimul an

Biserică

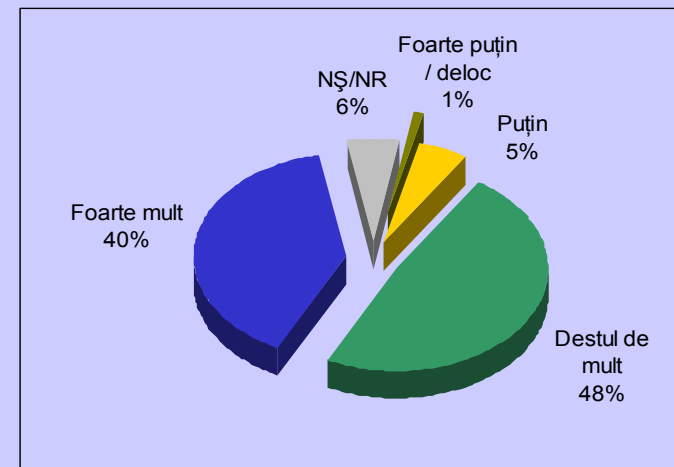
Acest lucru este explicabil prin importanța rolului social al bisericii, 88% dintre intervieuați afirmând că biserica ar trebui să se implice mult sau foarte mult în rezolvarea unor probleme sociale.

Cât de mult se implică biserica, preotul din sat în ajutorarea celor nevoiași sau rezolvarea problemelor sociale din satul dvs.?

Totuși, doar 50% afirmă că biserica și preotul din sat se implică în ajutorarea celor nevoiași sau în rezolvarea problemelor sociale din sat.

Cât de mult credeți că ar trebui să se implice biserica, preoții în ajutorarea celor nevoiași sau rezolvarea unor probleme sociale?

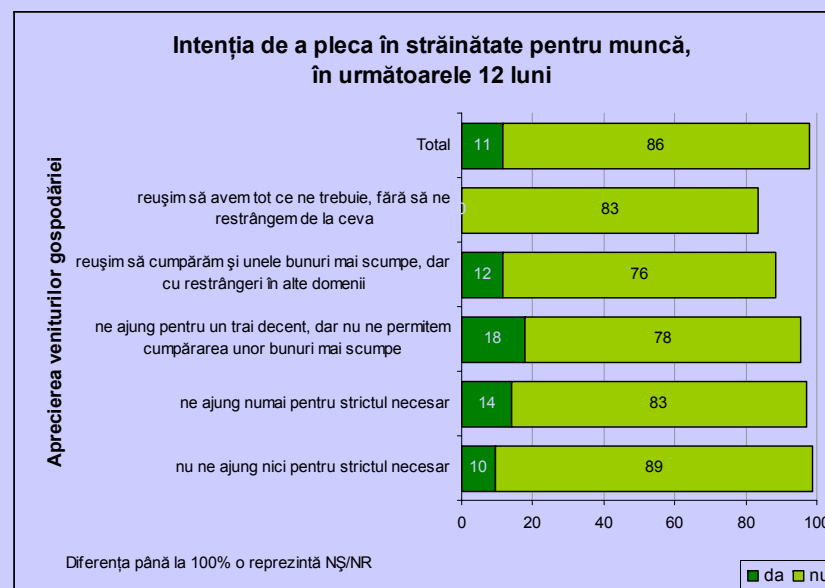

Migrație

12% dintre intervieuați doresc să plece în următoarele 12 luni într-o țară străină pentru a lucra, în timp ce în 17% dintre gospodării, cel puțin o persoană a lucrat temporar în străinătate, după 1990.

Tinerii (până în 35 ani) sunt mai dispuși să plece să muncească în străinătate.

Intenția de a migra pentru muncă nu este specifică gospodăriilor celor mai sărace (unde nivelul veniturilor nu permite achiziționarea celor strict necesare), ci mai degrabă unei categorii de mijloc ce își poate asigura minimum necesar, dar nu și bunuri mai scumpe.

■ Da,
intenționează să plece

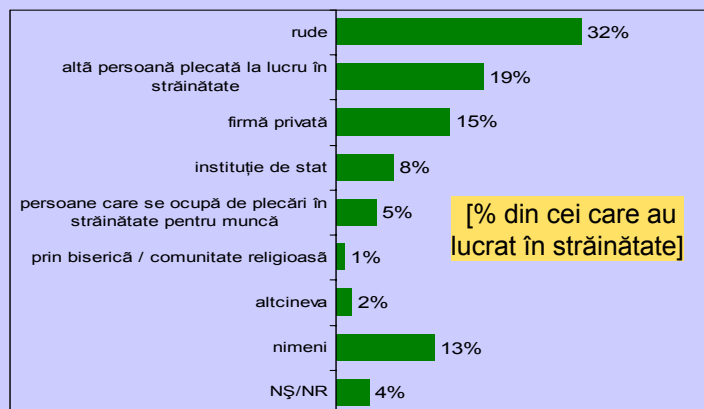
■ Nu,
nu intenționează să plece

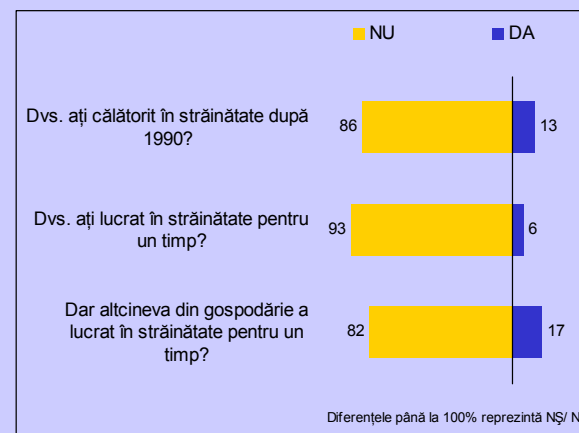
Migrație

Modalitățile cele mai utilizate de a pleca în străinătate sunt cele informale: rude (32% dintre cei care au plecat) sau alte persoane plecate la lucru în străinătate (19%). Doar 15% au apelat la firme private și 8% la instituții de stat. Este important de remarcat că 5% au apelat la rețele de persoane ce înlesnesc plecările, metodă care are un risc foarte mare, neexistând nici un fel de formalizare sau de garanții.

Ultima oară când ați lucrat în străinătate,
la cine ați apelat în principal pentru a putea pleca?

Călătorii / lucru în străinătate după 1990

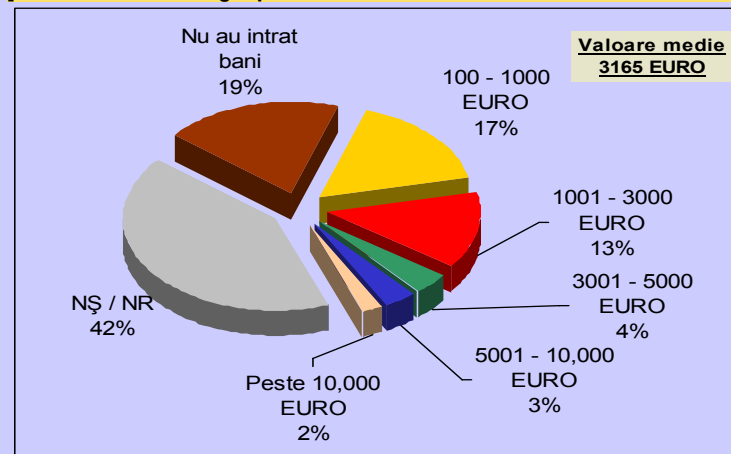

Migrație

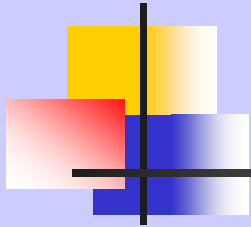
În ultimul an, suma medie provenită din munca în străinătate într-o gospodărie în care cel puțin un membru a fost plecat, este estimată la 3165 Euro, existând și gospodării în care valorile au depășit 10,000 Euro. Doar în 48% dintre cazuri cei plecați la muncă în străinătate trimit în mod regulat bani acasă.

În total cam câți bani proveniți din munca în străinătate, au intrat în gospodăria dvs. în ultimul an (inclusiv bunuri în dotare sau care au fost vândute)?

[% din cei în a căror gospodărie există cineva care a lucrat în străinătate]

Migrație

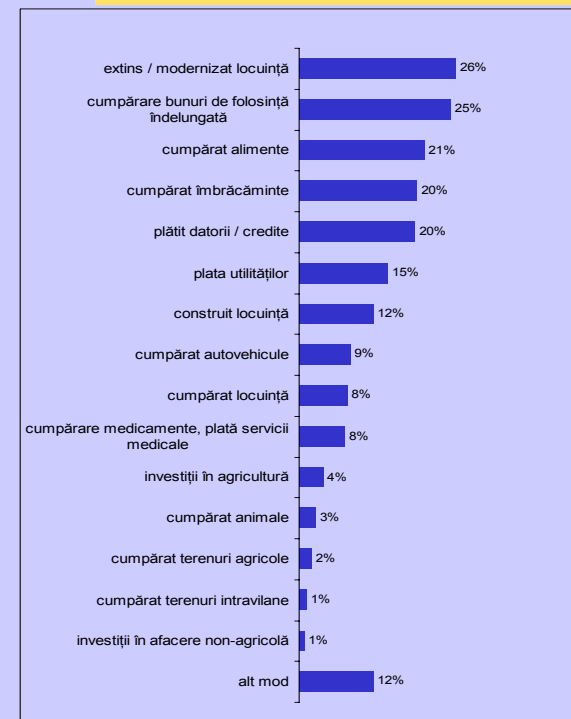
Este important de remarcat că 42% dintre cei care trimit bani în țară preferă să facă lucrul acesta în mod formal, prin transferuri bancare, în timp ce 21% apelează la alte persoane.

De obicei banii câștigați sunt investiți în gospodărie, fie pentru modernizarea locuinței sau pentru construirea locuinței.

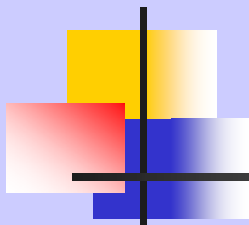
Doar 4% au investit în agricultură și 1% au investit într-o afacere non-agricolă.

Care au fost principalele trei moduri în care au fost utilizați banii din migrație?

[% din cei în a căror gospodărie există cineva care a lucrat în străinătate]

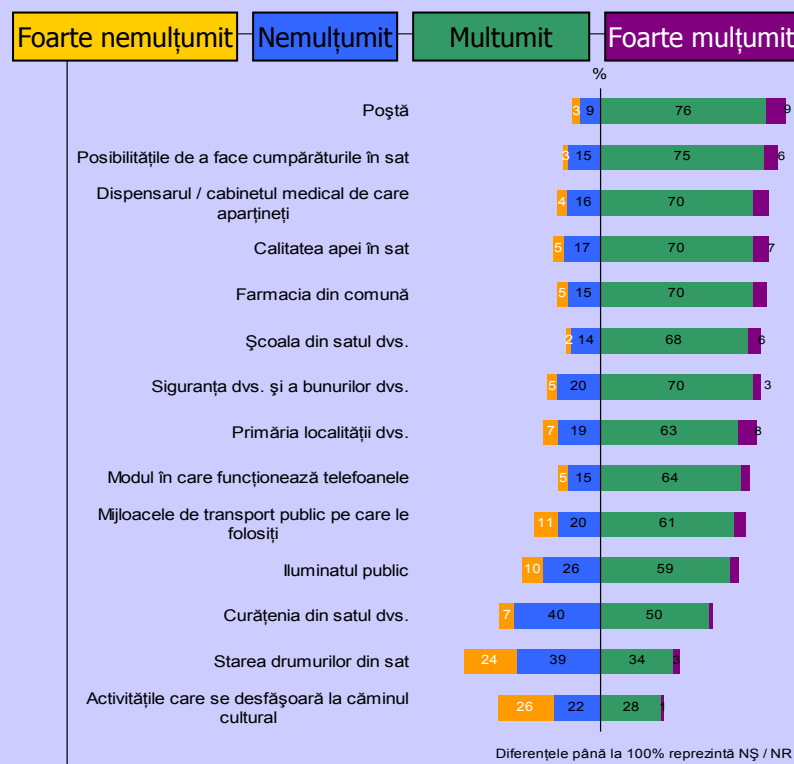

Instituții publice

Problemele cele mai mari la nivel local sunt cele care stau în responsabilitatea autorităților locale: starea drumurilor din sat (63% sunt nemulțumiți), curățenia din sat (47%) și activitățile care se desfășoară la căminul cultural (48%).

Cât de mulțumit sunteți dvs. de ...?

Instituții publice

Care credeți că sunt cele mai importante două domenii asupra cărora Guvernul ar trebui să se concentreze mai mult în perioada următoare?

La nivel național, autoritățile ar trebui să se concentreze în perioada următoare asupra:

- creșterii nivelului de trai al populației (58%),
- creării de locuri de muncă (46%),
- agriculturii (31%) și a
- sistemului de sănătate (20%).

